

Te Kāwanatanga o Aotearoa
New Zealand Government

Macluumaad ku saabsan New Zealand Wakaaladaha dawlada

Hay'adaha dawladda ee hoos ku xusan ayaa mas'uul ka ah amniga qaranka iyo ilaalinta xuquuqdaada gudaha New Zealand. Macluumaadkani waxa uu ku saabsan yahay waxa ay qabtaan iyo sida ay kuu taageeri karaan. Waxaad u sheegi kartaa faragelinta shisheeye Booliska New Zealand iyo NZSIS. Si aad wax badan uga ogaato ka warbixinta eeg: [Sida loo soo sheego faragelinta shisheeye](#).

Bilayska New Zealand waxa uu bixiyaa adeegyo hubinaya in dadku ay ammaan ku dareemi karaan guryahooda, jidadkeenna iyo bulshooyinkooda. Booliisku waxay shaqeeyaan 24 saac maalintii si firfircoon u beegsadaan ugana hortagaan dembiyada iyo waxyeelada. Annaga oo leh ku dhawaad 15,000 oo shaqaale ah, waxaanu ka shaqaynaa saldhigyada magaalooyinka iyo miyiga iyo xarumaha waaweyn ee booliska.

Waxaan ka hawlgalnaa dhulka, badda iyo hawada, waxaan ka jawaabnaa in ka badan 1.3 milyan dhacdo sannadkii - ka jawaabista in ka badan 925,000 111 wicitaanno ah iyo in ka badan 743,000 wicitaanno aan degdeg ahayn.

Shaqaalaha booliiska waxaa loo tababaray inay caawiyaan oo ilaaliyaan qof kasta oo New Zealand jooga. Adeegyada booliska waxaa loo bixiyaa hab ixtiraamaya xuquuqul insaanka waxaana loo bixiyaa si madax banaan oo aan eex lahayn.

Doorka ugu muhiimsan ee booliisku waxaa ka mid ah ka hortagga, baarista, xallinta, iyo dhimista dembiyada iyo shilalka waddooyinka. Hawlaha Booliska waxaa ka mid ah:

- Ilaalinta nabadda
- Ilaalinta amniga guud
- Dhaqangelinta sharciga
- Ka hortagga dembiyada
- Taageerada bulshada iyo hubinta
- Amniga qaranka
- Ka qayb qaadashada hawlaha booliska ee ka baxsan New Zealand
- Maamulka degdega ah.

Saraakiisha Xidhiidhka Qowmiyadeed

Boolisku waxay qiimeeyaan kala duwanaanshaha waxayna taageeraan bulshooyinka qawmiyadaha iyaga oo haysta Saraakiisha Xidhiidhka Qowmiyadeed ee dalka oo dhan. Waxay la shaqeeyaan bulshooyinka si ay uga caawiyaan inay fahmaan oo ay helaan adeegyada booliiska, siiyaan macluumaadka ku saabsan welwelka bulshada iyo inay booliiska kala shaqeeyaan baaritaanka iyo ka hortagga dembiyada ku lug leh bulshooyinka qowmiyadeed.

Shaqaalaheenu waxay had iyo jeer diyaar u yihiin inay dhegaystaan welwelkaaga oo ay kula shaqeeyaan si loo hagaajiyo ammaanka.

Haddii hanjabaad adiga lagugu sameeyo ama si toos ah lagugu sameeyo oo kugu cabsi geliya naftaada ama dadka kale, fadlan la xidhiidh Booliiska. Tan waxaa ku jira dhacdo kasta oo laga yaabo inay dhiirigeliso cadaawad ku salaysan isir, caqiido, nooca galmoodka, aqoonsiga jinsiga, naafanimada ama da'da.

Dhammaan dadka New Zealand waa inay ka warqabaan agagaarkooda oo ay u soo sheegaan mas'uuliyiinta dhaqanka shakiga leh ama aan caadiga ahayn.

111 Gurmada booliiska:

Wac 111 oo waydii booliiska marka:

- Dadku way dhaawacmeen ama halis ku jiraan; ama
- Waxaa jirta khatar halis ah, degdeg ah, ama khatar naf iyo maal ah; ama, dembi dhacay ama hadda la galay oo dembiilayaasha weli goobta ayay joogaan ama hadda ka tageen.

105 Warbixinta Aan Degdegga ahayn ee Booliiska:

Haddii macluumaadku aanu ahayn mid waqti muhiim ah, dadku waxay u soo wargelin karaan booliiska deegaanka ay ka shakiyaan ama dhaqan aan caadi ahayn:

- Buuxinta warbixinta onlaynka ah [105.police.govt.nz](https://www.police.govt.nz) ama wac lambarka aan degdegga ahayn ee Booliiska New Zealand [105](https://www.police.govt.nz)
- Booqashada [Saldhiga Booliiska](https://www.police.govt.nz) ee ugu dhow
- Ka wacaya [Dembi Joojiyaasha](https://www.police.govt.nz) dhanka [0800 555 111](https://www.police.govt.nz)

Haddii aad u baahan tahay inaad la hadasho Booliiska, ka wac 105 moobil kasta ama talefan kasta. Waa adeeg bilaash ah oo dalka oo dhan ah oo la heli karo 24/7. Haddii aadan heli karin ilaa 105 fadlan nagala soo xidhiidh khadka tooska ah <https://www.police.govt.nz/use-105>.

Te Pā Whakamarumarū New Zealand Security Intelligence Service

Adeegga Sirdoonka Amniga New Zealand (NZSIS) waa hay'adda sirdoonka gudaha ee New Zealand. Hadaafkeedu waa in la ilaaliyo New Zealand iyo qof kasta oo halkan ku nool ammaan iyo ammaan.

NZSIS waa waax adeega dadweynaha oo baarta khataraha ku wajahan amniga qaranka New Zealand. Tani waxay ka dhigan tahay ilaalinta New Zealand sidii bulsho xor ah, furfuran oo dimuqraadi ah. Waxa kale oo ay caawisaa ilaalinta xidhiidhka caalamiga ah ee New Zealand iyo wanaagga dhaqaale.

Waa hay'adda amniga gudaha ee New Zealand waxayna horseed u tahay sirdoonka aadanaha. Tani waxay ka dhigan tahay inay ururiso i macluumaadka iyadoo la hadasha dad kala duwan. Sirdoonka ay soo saartay NZSIS waxa la siiyaa dawlada iyo siyaasadaha kale sameeyayaasha si ay u taageeraan go'aan qaadashada wanaagsan.

Shaqada kale ee NZSIS waa in ay ka caawiso hay'adaha dawladda iyo kuwa kaleba si ay dadkooda, xogtooda iyo hantidooda uga ilaaliyaan khataraha amniga qaranka.

Meelaha ugu muhiimsan ee NZSIS-du diiradda saarayso waa:

- Faragelinta shisheeye, oo ay ku jirto beegsiga beelaha qawmiyadaha ee dhaqdhaqaaqa dawlad shisheeye ee qasabka ah.
- Basaasnimada
- Xag-jirnimada rabshadaha wadata iyo argagixisada

Wax badan ka baro [Home | New Zealand Security Intelligence Service](#)

La soco xogta [Engagement | New Zealand Security Intelligence Service](#)

Ka warbixi walaac [Reporting a national security concern](#)

NZSIS waxay si dhow ula shaqeysaa la-hawlgalayaasha guriga sida Booliska New Zealand iyo Xafiiska Amniga Isgaarsiinta Dowladda (GCSB). Waxa kale oo ay la shaqaysaa bulshooyinka, iwi Māori, dawladda hoose, waaxda waxbarashada, ganacsiyada iyo ururada iyada oo qayb ka ah himiladeeda.

Waxay ku shaqeysaa sharciga lagu magacaabo Xeerka Sirdoonka iyo Amniga 2017, kaasoo xaqiijiya in NZSIS ay si sharci ah u dhaqanto, siyaasad ahaan dhexdhexaad ah oo ay ilaaliso waajibaadka xuquuqul insaanka. NZSIS waa in ay u shaqeysaa si waafaqsan mudnaanta sirdoonka ay dejisay dowladda New Zealand.

NZSIS cidna ma xidhi karto ama ma xidhi karto, na uma baari karto dadka rumaysadkooda, dhalashadooda ama ku lug yeelashada hawlo mudaaharaad oo sharci ah.

Sida dhammaan waaxyaha adeegga dadweynaha, NZSIS waa la xisaabtamaysa Ombudsman, Wakiilka Gaarka ah, Xafiiska Hantidhawrka Guud iyo Guddiga Adeegga Dadweynaha.

NZSIS waa sidoo kale waxay hoos imanaysaa kormeer adag, madax banaan oo uu leeyahay Kormeeraha Guud ee Sirdoonka iyo Amniga. Doorkiisu waa inuu baadho cabashooyinka iyo inuu sameeyo su'aalo ku saabsan hay'adaha sirdoonka si loo hubiyo inay u dhaqmaan si sharci ah oo sax ah. NZSIS sidoo kale waxay la xisaabtamaysaa baarlamaanka iyo Wasiirada New Zealand.

Te Tira Tiaki

Government Communications
Security Bureau

Xafiiska Nabadgelyada Isgaadhsiinta Dawladda (GCSB) waa CusubWakaalladda hogaanka u ah Zealand ee sirdoonka calaamadaha. Tani waxay ka dhigan tahay sirdoon laga helay isgaarsiinta elektiroonigga ah.

Xog-warrankan waxa la siinayaa hay'adaha dawladda si ay u taageeraan hawl-galkooda iyo go'aannada ay qaataan. GCSB waxa kale oo ay sirta ka heshaa la-hawlgalayaasha dibadda, gaar ahaan Australia, Maraykanka, Boqortooyada Ingiriiska iyo Kanada. Isku dhafkan GCSB iyo sirdoonka dibadda ayaa ka caawiya New Zealand inay macno u yeelato adduunka oo ay maamusho khataraha amniga qaranka.

GCSB sidoo kale waa hay'adda hogaaminta hawlgalka ee amniga internetka iyada oo loo sii marayo Xarunta Amniga Cyberka ee Qaranka (NCSC), oo ah unug ganacsi oo ku dhex jira GCSB. NCSC waxay siisaa adeegyada amniga internetka dhammaan New Zealand - laga bilaabo shakhsiyaad ilaa ganacsiyo yaryar iyo kuwa dhexe iyo ururo, ganacsiyo waaweyn, dawlad, iyo ururro heer qaran ah.

[Lahaanshahaaga onlaynka ah](#) waa degelka NCSC ee diirada saaraya bixinta talooyinka amniga interneedka iyo hagida shaqsiyaadka iyo ganacsiyada yaryar iyo kuwa dhexe. Si aad uga warbixiso shilka amniga interneedka, booqo [Lahaanshahaaga onlaynka ah](#) ama [Xarunta Amniga Cyberka Qaranka](#).

GCSB waxay si dhow ula shaqeysaa Adeegga Sirdoonka Amniga New Zealand (NZSIS). NZSIS waxay baartaa khataraha ku wajahan amniga qaranka New Zealand oo ay ku jiraan ilaalinta dimuqraadiyadda New Zealand, hanjabaadaha faragelinta shisheeye iyo xuquuqda dadka oo dhan inay u noolaadaan oo ay si xor ah u hadlaan.

Waxaa jira ilaalin badan oo hubiya GCSB had iyo jeer u dhaqmo si waafaqsan sharciga New Zealand iyo waajibaadka xuquuqda aadanaha.

GCSB waxay fulisaa hawlaheeda hoos yimaada Xeerka Sirdoonka iyo Amniga 2017, kaas oo ah sharci ilaalinaya New Zealand sidii bulsho xor ah, furfuran oo dimuqraadi ah.

GCSB waa waaxda adeegga dadweynaha, sida dhammaan hay'adaha dawlaga ah, waxay la xisaabtamayaan Gardoonka Dadweynaha, Wakiilka Gaarka ah, Xafiiska Hantidhawrka Guud iyo Guddiga Adeegga Dadweynaha. GCSB sidoo kale waxaa ku hoos jira kormeer adag, madax-banaan oo uu siinayo Kormeeraha Guud ee Sirdoonka iyo Amniga. Kormeeraha-guud waxa uu baaraa cabashooyinka ka dhanka ah wakaaladaha sirdoonka waxa uuna sameeyaa dib u eegis iyo baaritaan si uu u hubiyo in ay si sharci ah oo sax ah u dhaqmeen. GCSB sidoo kale waxa ay la xisaabtamayaan baarlamaanka iyo Wasiirada New Zealand.

Ku dhawaad 600 oo shaqaale ah ayaa u shaqeeya GCSB. Waxa laga soo qaatay Newbulshada Zealand oo dhan waxayna ku shaqeeyaan doorar kala duwan. GCSB waxay leedahay degel dadweyne www.gcsb.govt.nz kaas oo sharxayaa wax badan oo ku saabsan shaqadiisa.

Te Kāhui Tika Tangata Human Rights Commission

Te Kāhui Tika Tangata Xuquuqda Aadanaha waa hay'adda xuquuqul insaanka qaranka ee New Zealand (NHRI). "He whakamana tangata Nolo sharaf leh oo loo wada dhan yahay" waa halkudheggeena, waxaan tan ku xoojineynaa ilaalinta iyo xoojinta xuquuqda aadanaha ee dhammaan dadka New Zealand iyo xaqiijinta in Te Tiriti o Waitangi ay ku milmeen wax kasta oo aan sameyno.

Komishanka Xuquuqul Insaanka waxa uu leeyahay afar komishaneer, shuraakada maamulka xuquuqda asaliga ah iyo ku dhawaad 60 shaqaale ah oo jooga Auckland, Wellington iyo Christchurch.

Waxaan kor u qaadnaa oo ilaalinaa xuquuqda aadanaha siyaabo badan. Mid ka mid ah kuwan waa iyada oo loo marayo adeegyadayada sirta ah ee bilaashka ah si aan uga caawinno dadweynaha wax ka qabashada cabashooyinka ku saabsan takoorka sharci darrada ah ee hoos yimaada Xeerka Xuquuqda Aadanaha 1993.

La taliyayaasha kiiskeena iyo dhexdhexaadiyayaashu waxay la shaqeeyaan dadka si ay u bixiyaan macluumaadka, taageeraan xallinta hore iyo bixinta adeegyada xallinta khilaafaadka. Adeegyadayadu waa bilaash waana qarsoodi. Ma baarno cabashooyinka ama ma go'aamino in sharciga la jebiyey iyo in kale.

Waxaad samayn kartaa cabasho haddii aad u malaynayso inaad la kulantay takoorid sababtoo ah jinsiyadaada, diintaada, jinsigaaga, muujinta jinsigaaga, nooca galmada, naafanimada ama sifo kale oo shakhsi ah.

Waxaad sidoo kale sameyn kartaa cabasho haddii aad la kulantay dhibaateyn galmo, dhaqan galmo aan la rabin, ama haddii qof uu isku dayayo inuu beddelo nooca galmada ama muujinta jinsiga.

Takoorku waxa uu ka iman karaa shakhsi, sida shaqo-bixiye, dukaanle, macalin, ama urur ama adeeg sida makhaayad ama hay'ad dawladeed.

Waa bilaash oo qarsoodi ah in dacwad loo gudbiyo Guddiga Xuquuqul Insaanka. Si aad wax badan uga ogaato cabashada, booqo websaydkayaga tikantangata.org.nz.

[Macluumaad waxa lagu heli karaa](#) te reo Māori, Samoan, Tongan, Chinese dhaqameed, Chinese fudud iyo Hindi, iyo sidoo kale qaabab la heli karo sida Easy Read, Faylka Braille, far waaweyn iyo maqal.

Maori whakamana tangata.
Nolol sharaf leh oo dhan.

Ombudsman

Tuia kia ōrite • Fairness for all

Ombudsman-ku wuxuu caawin karaa marka dadku ay dhibaato kala kulmaan hay'adaha dawladda, oo ay ku jiraan dawladda dhexe iyo dawladda hoose. Tusaale ahaan, Wasaaradda Horumarinta Bulshada, Socdaalka New Zealand, dugsiga ilmahaaga iyo golaha deegaankaaga.

Inaad wax waydiin ama ashtako ah u gudbisno Ombudsman waa bilaash oo qof kastaa heli karo.

Waxaad u dacwoon kartaa Ombudsman-ka haddii aad aaminsantahay in hay'ad dawladeed ay samaysay ama samaysay go'aamo aanad ku faraxsanayn, kuwaas oo aad u malaynayso inay yihiin cadaalad darro, caqli-gal ama khalad. Cabashadaada si taxadar leh ayaa loo tixgelin doonaa. Ombudsman-ku waxaa laga yaabaa inuu ku weydiiyo inaad u dacwootid wakaaladda marka hore wuxuuna ku siin karaa talo ku saabsan sida taas loo sameeyo. Ombudsman-ku ayaa kuu sheegi kara siyaalo kale oo aad u soo gudbin karto welwelkaaga. Ombudsman-ku waxa kale oo laga yaabaa inuu ku caawiyo xallinta cabashadaada ama baaro.

Waxaad sidoo kale u dacwoon kartaa Ombudsman-ka haddii hay'ad dawladeed ay ku diido inay ku siiso macluumaadka.

Ombudsman-ku waxa kale oo uu caawiyaa dadka doonaya in ay ku soo bandhigaan gaf aad u daran goobta shaqada, ama u baahan talo ku saabsan sida loo ilaalin doono marka ay wax sheegid samaynayaan. Ombudsmanku waxa laga yaabaa inuu baadho siidaynta ama u gudbiyo 'maamulka ku habboon' si uu u tixgeliyo.

Dhibaato kala kulmi maysid la xidhiidhida Ombudsman-ka. Ombudsman-ku waa inuusan cid kale u sheegin welwelkaaga, haddii aan sidaas la samaynin ay lagama maarmaan tahay in la xalliyo.

Ombudsman-ku waa madax banaan yahay mana bixiyo talo sharci, mana u dhaqmo sidii u doode ama wakiil.

La xidhiidh

Waxaad la xidhiidhi kartaa Ombudsman-ka haddii aad wax su'aalo ah qabtid ama aad rabto inaad cabasho samayso.

- **Freephone: 0800 802 602**
- **Onlayn iyada oo loo marayo foomka cabashada ee ku taal mareegta Ombudsman**
Booqo: <https://www.ombudsman.parliament.nz/> oo dhagsii 'Get help (for the public)'
- **limayl u dir:**
info@ombudsman.parliament.nz
- **Ku dhaji: The Ombudsman,**
PO Box 10152, Wellington 6143

Ilaha iyo daabacaado kala duwan oo waxtar leh oo ku qoran luqado iyo qaabab kala duwan ayaa laga heli karaa [Website-ka Ombudsman](#).